

здійснюють соціально-виховну роботу для недопущення скоєння нових злочнів.

Список використаних джерел

1. Про пробачію : Закон України від 5 лютого 2015 р. № 160-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19>

2. Рекомендація CM/Rec(2010)1 Комітету Міністрів державам-членам про Правила Ради Європи про пробачію, прийнята 20 січня 2010 р. URL: [http://coe.int/t/dghl/stsandardsetting/prisons/Rec\(2010\)](http://coe.int/t/dghl/stsandardsetting/prisons/Rec(2010)).

3. Науково-практичний коментар до Закону України «Про пробачію» / за заг. ред. доктора юрид. наук., проф., академіка НАН Копиленка О. Л., доктора юрид. наук., проф. Бараша Є. Ю. Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2019.

4. Янчук О. Б. Сучасний стан та пріоритетні завдання реформування кримінально-виконавчої інспекції України в службу пробачію. URL : <http://kvs.gov.ua/zmi/SuchasnyyStanPytannya08082014.pdf> (дата звернення: 25.04.2022).

5. Янчук О. Б. Сучасний стан та пріоритетні завдання реформування кримінально-виконавчої інспекції України в службу пробачію. URL : <http://kvs.gov.ua/zmi/SuchasnyyStanPytannya08082014.pdf> (дата звернення: 25.04.2022).

Зубкова Анна Дмитрівна,

здобувач ступеня освіти магістр
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗБІЮ ЯК КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПРОШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Однією із основ функціонування будь-якого суспільства є відносини власності. Основоположні засади власності встановлені Конституцією України: ст. 41 зазначено, що кожен має право володіти, користуватися, розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним [1]. У ст. 17 Загальної декларації прав людини міститься положення про те, що ніхто не може бути безпідставно позбавлений свого майна [2]. Розвиток суспільства неможливий без забезпечення належного захисту власності, прав власника від будь-яких незаконних посягань. Обов'язок захисту й охорони власності лежить на державі. Способи захисту й охорони власності, які передбачені законодавством,

різноманітні і забезпечені нормами конституційного, адміністративного, сімейного, цивільного та кримінального права. Але тільки кримінально-правові норми спрямовані на забезпечення охорони власності від злочинів, які у системі правопорушень є найбільш небезпечними.

У зв'язку із соціально-економічними та військово-політичними труднощами, котрі виникли на території нашої країни, значно зросла кількість кримінальних правопорушень, у тому числі й проти власності. На це вплинули різноманітні чинники, найголовніші з яких:

- зниження рівня життя через збільшення рівня безробіття;
- загострення психічних розладів у людей, які безпосередньо чи опосередковано зіштовхнулися із військовою агресією Російської Федерації;

- почуття вседозволеності. Деякі громадяни вважають, що «дріб'язкові» злочини на даний час для правоохоронних органів не головна мета, оскільки вся увага держави і суспільства в цілому прикута до бойових дій, які колихають нашу Батьківщину вже майже п'ять місяців.

Відповідно до ч. 1 ст. 187 Кримінального кодексу України розбій – це

напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства. Отже, це кримінальне правопорушення вчиняється шляхом нападу [3]. У абз. 2 п. 6 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 10 «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 06.11.2009 зазначено, що під нападом у частині ст. 187 Кримінального кодексу України розуміють умисні дії, спрямовані на негайне вилучення чужого майна шляхом застосування фізичного або психічного насильства, зазначеного в частині першій цієї статті.

Проте це не є основною ознакою вищезазначеного злочину. Головна риса даного небезпечного діяння – наявність насильства, небезпечного для життя чи здоров'я особи, під яким розуміють умисне заподіяння легкого тілесного ушкодження, що не спричинило короткочасного розладу здоров'я або незначної втрати працездатності, а також вчинення інших насильницьких дій (завдання удару, побоїв, незаконне позбавлення волі) за умови, що вони не були небезпечними для життя чи здоров'я в момент заподіяння. Щодо погрози застосування насильства при розбії, то вона визначена у п. 12 даної Постанови полягає в залякуванні негайним застосуванням фізичного насильства, небезпечного для життя і здоров'я потерпілого (погроза вбити, заподіяти тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження, легке тілесне ушкодження з розладом здоров'я чи незначною втратою працездатності, або вчинити

певні дії, що у конкретній ситуації можуть спричинити такі наслідки) [4].

У зв'язку із введенням воєнного стану на території України, відбулося доволі багато корективів у нормативно-правових актах. Таким чином 15 березня 2022 року до Кримінального кодексу України були внесені зміни, які стосуються і статті 187, а саме було доповнено ч. 4 «... вчинений в умовах воєнного або надзвичайного стану», що не дозволить правопорушникам уникнути кримінальної відповідальності за скоєне навіть у такий нелегкий для всіх час.

Нові норми вже почали діяти на практиці. Підтвердженням цього є повідомлення про підозру дев'ятнадцятирічному хлопцю з Бердичева, який вибивши шибку у вікні, проникнув до будинку та завдав господарю численних ударів по голові і тулубу, від яких чоловік знепритомнів. Тоді зловмисник заволодів майном та автомобілем потерпілого і втік. У його дії характеризуються наявністю декількох складів кримінальних правопорушень, тому вчинене було кваліфіковано за ч. 2 ст. 15, п. 6 ч. 2 ст. 115, ч. 4 ст. 187, ч. 3 ст. 289 КК України [5]. Ще одним яскравим прикладом є засудження буковинця, який у Чернівцях напав на 61-річну місцеву жительку, погрожуючи предметом схожим на пістолет заволодів її грошовими коштами. Цей чоловік був неодноразово судимим за подібні злочини [6].

Отже, на основі вищевикладеного матеріалу, можна зробити висновок, що на даний момент вчинення кримінальних правопорушень проти власності доволі актуальне питання, оскільки кількість вчинення даних злочинів останнім часом зросла. Для здійснення правильної кваліфікації та кримінально-правової оцінки були внесені зміни та доповнення до Кримінального кодексу України, які безпосередньо стосуються ст. 187, на якій ми зосередили увагу.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28. 06. 1996 р., 254к/96-ВР, № 30. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Загальна декларація прав людини від 10. 12. 1948 р., № 995_015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р., 2341-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
4. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова

Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09#Text>.

5. Замах на вбивство, розбій та викрадення автомобіля в умовах воєнного

стану. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.0412.ua/news/3388422/zamah-na-vbivstvo-rozbij-ta-vikradenna-avtomobila-v-umovah-voennogo-stanu-u-berdicevi-povidomleno-pro-pidozgu-19-ricnomu-parubku>.

6. Розбій в умовах воєнного стану – буковинця засуджено до 8 років

позбавлення волі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://chas.cv.ua/%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB/107428%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D1%96%D0%B9-%D0%B2-%D1%83%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%85-%D0%B2%D0%BE%D1%94%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83-%D0%B1%D1%83.html>.

Варава Дмитро Віталійович,

аспірант кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СПОЖИВАЧІВ НАРКОТИКІВ

Соціально-демографічний склад споживачів наркотиків, алкоголю, токсикоманів та інших маргінальних верств населення являє сьогодні значний теоретичний і практичний інтерес. Вивчаючи це питання, ми наводимо дані, отримані в результаті локальних досліджень, які стовідсотково не можуть претендувати на високу репрезентативність, хоча і відкривають завісу невизначеності цього соціального девіантного явища.

Так, у всіх девіантних проявах, серед споживачів наркотичних засобів та наркоманів переважають чоловіки. За офіційними даними, співвідношення жінок і чоловіків серед наркоспоживачів і хворих на наркоманію становить від 1:2-1:3 в розвинених країнах і до 1:20 в країнах третього світу. Загальна тенденція – зростання частки жінок серед споживачів наркотиків.